

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อประเมินหลักสูตรวิชาการงานและอาชีพ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และผู้ที่จบการศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยใช้รูปแบบ CIPP เป็นแนวทางในการประเมินหลักสูตร

ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับดังต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนวิชาการงานและอาชีพ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และนักเรียนที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 38 โรงเรียน แต่เนื่องจากว่ามีโรงเรียนที่เปิดสอนวิชาเลือกในกลุ่ม วิชาอาชีพ จำนวน 37 โรงเรียน ประชากรในการวิจัยครั้งนี้จึงมีจำนวน 37 โรงเรียน ซึ่งจำนวนประชากรประกอบด้วย

1. ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 37 คน
2. ครูผู้สอนวิชาการงานและอาชีพ 73 คน
3. นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 4,095 คน

4. นักเรียนที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในปีการศึกษา 2536 จำนวน 1,231 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าได้เลือกจากประชากรหลายขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียนเลือกโดยใช้ประชากรเป็นกลุ่มตัวอย่าง ทุกโรงเรียน จำนวน 37 คน
2. ครูผู้สอนวิชาการงานและอาชีพเลือกโดยใช้ประชากรเป็นกลุ่มตัวอย่าง ทุกโรงเรียน จำนวน 73 คน
3. นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร Yamane คือ (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2524)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ e = ความคลาดเคลื่อน ของการสุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างร้อยละ 5 หรือ .05

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ

$$n = \frac{4,095}{1 + 4,095 \times (.05)^2}$$

$$n = 364$$

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ = 364 คน

กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่มาจากนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 370 คน และเฉลี่ยจากทุกโรงเรียน โดยกำหนดสัดส่วน ตามจำนวนของนักเรียนในแต่ละระดับชั้น

ตารางที่ 4 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่มาจากนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ชั้น	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ม.1	1,295	117
ม.2	1,549	140
ม.3	1,251	113
รวม	4,095	370

4. นักเรียนที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในปีการศึกษา 2536 จำนวน 1,231 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร Yamane

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

$$= \frac{1,231}{1 + 1,231 \times (.05)^2}$$

$$n = 301.9$$

กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ = 310 คน

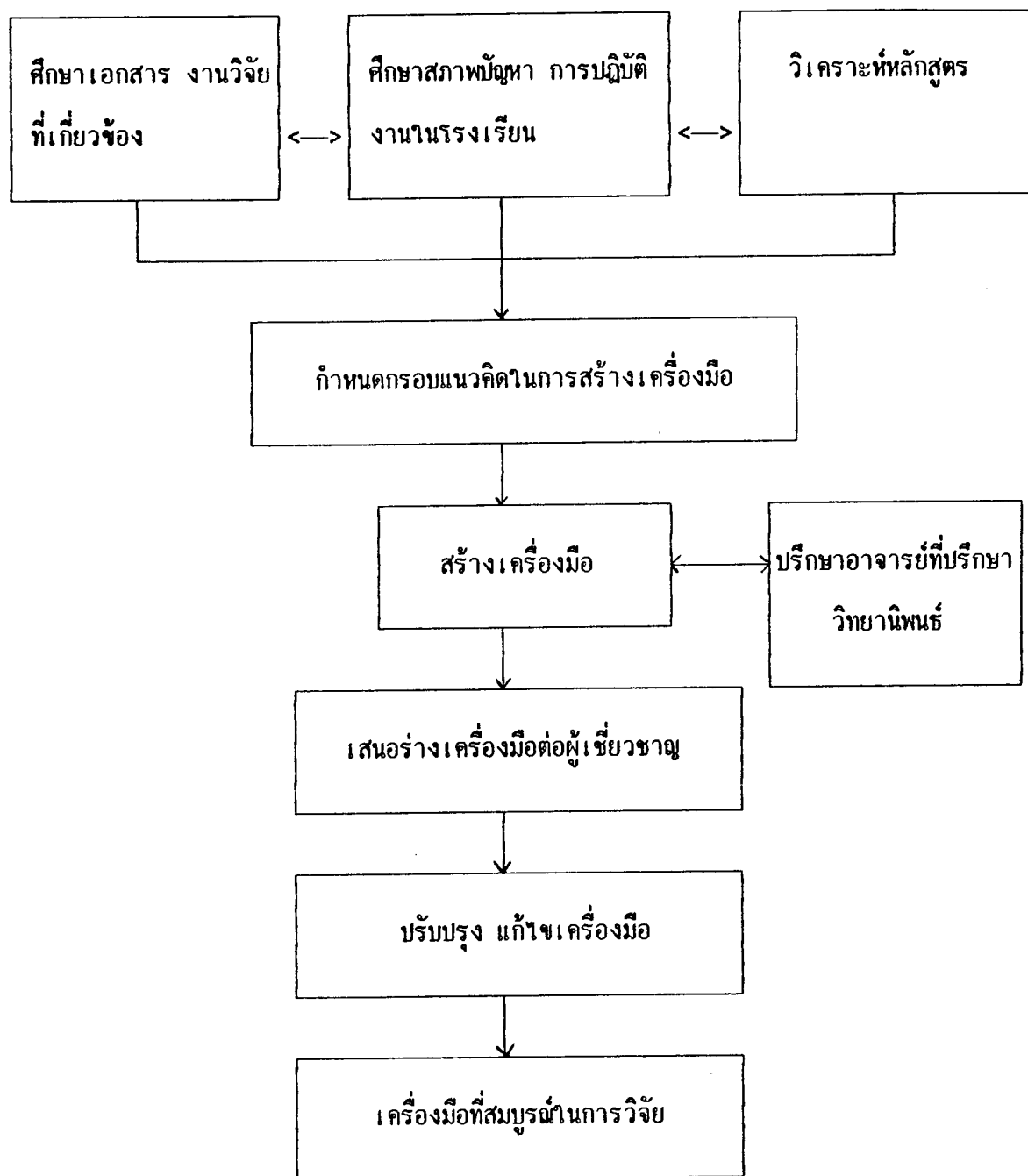
ตารางที่ 5 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. ผู้บริหารโรงเรียน	37 คน	37 คน
2. ครูผู้สอนวิชาการงานและอาชีพ	73 คน	73 คน
3. นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	4,095 คน	370 คน
4. นักเรียนที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	1,231 คน	310 คน
รวม	5,436 คน	790 คน

3.2 เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.1 ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและปรับปรุงเครื่องมือขึ้นเอง ภายใต้การตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ จนได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ ตามขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่แสดงไว้ในภาพที่ 13 ดังนี้

ภาพที่ 13 แสดงขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

3.2.2 ลักษณะของเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และแบบสอบถามแบบปลายเปิด ซึ่งในข้อคำถามประกอบด้วยสิ่งที่ต้องการประเมิน คือ

- 1) สภาพบริบท ประกอบด้วย
 - (1) จุดประสงค์ของหลักสูตร
 - (2) โครงสร้างของหลักสูตร
 - (3) เนื้อหาสาระของหลักสูตร
- 2) ปัจจัยเบื้องต้น ประกอบด้วย
 - (1) สื่อการเรียนการสอนและวัสดุอุปกรณ์
 - (2) สถานที่เรียน
- 3) ประเมินกระบวนการประกอบด้วย
 - (1) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
 - (2) การวัดและประเมินผล
- 4) การประเมินผลผลิต ประกอบด้วย
 - (1) คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา
 - (2) การนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษา

แบบสอบถามในการประเมินแบ่งเป็น 4 ชุด

ชุดที่ 1 สำหรับผู้บริหารแบ่งเป็น 2 ตอน ซึ่งประกอบด้วย

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามในการประเมินหลักสูตร

- 1) สภาพบริบท ประเมินด้าน
 - (1) จุดประสงค์ของหลักสูตร
 - (2) โครงสร้างของหลักสูตร

- 2) บัณฑิตเบื้องต้น ประเมินด้าน
 - (1) การจัดสื่อการเรียนการสอนและวัสดุอุปกรณ์
 - (2) สถานที่เรียน
- 3) กระบวนการ ประเมินด้าน
 - (1) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
 - (2) การวัดและประเมินผล
- 4) ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ชุดที่ 2 สำหรับครูผู้สอนวิชาการงานแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ซึ่งประกอบด้วย

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามในการประเมินหลักสูตรในด้าน

- 1) สภาพบริบท ประเมินด้าน
 - (1) จุดประสงค์ของหลักสูตร
 - (2) โครงสร้างของหลักสูตร
 - (3) เนื้อหาสาระของหลักสูตร
 - (4) ข้อเสนอแนะอื่น ๆ
- 2) บัณฑิตเบื้องต้น ประเมินด้าน
 - (1) สื่อการเรียนการสอน และวัสดุอุปกรณ์
 - (2) สถานที่เรียน
- 3) กระบวนการ ประเมินด้าน
 - (1) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
 - (2) การวัดและประเมินผล
- 4) ผลผลิต ประเมินด้าน
 - (1) คุณลักษณะของนักเรียนที่สำเร็จการศึกษา
- 5) ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ชุดที่ 3 สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ซึ่งประกอบด้วย

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามในการประเมินหลักสูตรในด้าน

1) สภาพบริบท ประเมินด้าน

(1) เนื้อหาสาระของหลักสูตร

2) ปัจจัยเบื้องต้น ประเมินด้าน

(1) สื่อการเรียนการสอนและวัสดุอุปกรณ์

(2) สถานที่เรียน

3) กระบวนการ ประเมินด้าน

(1) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

(2) การวัดและประเมินผล

ชุดที่ 4 สำหรับนักเรียนที่จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาส

ทางการศึกษา แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ซึ่งประกอบด้วย

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามในการประเมินหลักสูตรด้าน

1) ผลผลิต ประเมินด้าน

(1) การนำความรู้ที่ได้จากการเรียนไปใช้ของผู้จบการศึกษา

ลักษณะของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ

5 หมายความว่า มีความเหมาะสมระดับ มากที่สุด

4 หมายความว่า มีความเหมาะสมระดับ มาก

3 หมายความว่า มีความเหมาะสมระดับ ปานกลาง

2 หมายความว่า มีความเหมาะสมระดับ น้อย

1 หมายความว่า มีความเหมาะสมระดับ น้อยที่สุด

ความหมายของคะแนนจากค่าเฉลี่ย โดยการนำค่าเฉลี่ยที่ได้จากการคำนวณไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย ซึ่งใช้ค่าเฉลี่ยกลาง (Midpoint) เป็นเกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2531)

- 4.51-5.00 หมายความว่า มีความเหมาะสม มากที่สุด
- 3.51-4.50 หมายความว่า มีความเหมาะสม มาก
- 2.51-3.50 หมายความว่า มีความเหมาะสม ปานกลาง
- 1.51-2.50 หมายความว่า มีความเหมาะสม น้อย
- 1.00-1.50 หมายความว่า มีความเหมาะสม น้อยที่สุด

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยไปยื่นต่อผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล
2. นำหนังสือจากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดไปยื่นต่อสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอทุกอำเภอเพื่อขออนุญาต เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรและกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนขยายโอกาสที่เปิดดำเนินการในปี 2534 จำนวน 37 โรงเรียน โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามส่งด้วยตนเองในส่วนของโรงเรียนที่อยู่ใกล้ ส่วนโรงเรียนที่อยู่ไกลให้ทางสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ แต่ละอำเภอดำเนินการให้
3. การรับแบบสอบถามคืน โรงเรียนที่อยู่ใกล้ผู้วิจัยดำเนินการรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองส่วนโรงเรียนที่อยู่ไกลให้โรงเรียนส่งคืนทางไปรษณีย์โดยผู้วิจัยส่งซองติดแสตมป์พร้อมชื่อที่อยู่ของผู้วิจัยไว้พร้อมกับแบบสอบถาม
4. จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน แบบสอบถามทั้งหมด 790 ชุด ได้รับคืน 703 ชุด คิดเป็นจำนวนที่ได้รับคืนร้อยละ 88.99 ดังรายละเอียดในตาราง

ตารางที่ 6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนแบบสอบถามทั้งหมด	จำนวน
ผู้บริหารโรงเรียน	37	37
ครูผู้สอน	73	73
นักเรียน	370	370
ผู้จบการศึกษา	310	223
รวม	790	703

3.4 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลหลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำหรับรูป SPSS เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดในประเด็นดังนี้

- 1) ประเมินสภาพบริบท ประเมินจากหัวข้อดังนี้
 - (1) จุดประสงค์ของหลักสูตร
 - (2) โครงสร้างของหลักสูตร
 - (3) เนื้อหาสาระของหลักสูตร
- 2) ประเมินปัจจัยเบื้องต้น ประเมินจากหัวข้อดังนี้
 - (1) สื่อการเรียนการสอนและวัสดุอุปกรณ์
 - (2) สถานที่เรียน
- 3) ประเมินกระบวนการ การประเมินจากหัวข้อดังนี้
 - (1) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
 - (2) การวัดและประเมินผล

4) ประเมินผลผลิต ประเมินจาก

(1) คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา

(2) การนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษา

5) วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละ
ข้อคำถาม แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด

6) ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิดของแต่ละข้อคำถามนำเสนอในการบรรยาย